

Transpozice nepřenositelné části rodičovské dovolené podle work-life balance directive

Abstrakt

Práce analyzuje soulad české právní úpravy s požadavky čl. 5 odst. 2 a čl. 8 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU (tzv. work-life balance directive). Zabývá se jak požadavkem na nepřenosnou část rodičovské dovolené, tak požadavkem na finanční zajištění během této nepřenosné části. Tyto požadavky směrnice totiž v České republice nevedly k žádným legislativním úpravám, neboť Česká republika se domnívá, že dosavadní právní úprava je se směrnicí v souladu.

Práce dospívá k závěru, že česká právní úprava skutečně zřejmě neodporuje textu směrnice, ale není v souladu s jejími cíli, které jsou vyjádřeny zejm. v preambuli. Proto se dále věnuje možnostem transpozice překážky v práci a finančního zajištění do českého právního řádu. V oblasti překážky v práci je zvažováno jak využití existujících překážek v práci (rodičovská dovolená a mateřská a otcovská dovolená), tak zavedení nové překážky v práci. Práce klade důraz především na možnosti využití rodičovské dovolené a na potřebu lépe právně zakotvit flexibilitu jejího čerpání. Zamýšlí se nad tím, zda je nezbytné a smysluplné vytvořit nepřenosnou část v rámci české rodičovské dovolené, přestože ta je koncipována jako individuální na sobě nezávislé nároky každého z rodičů.

V oblasti finančního zajištění se práce věnuje možnostem transpozice prostřednictvím náhrady mzdy, dávek nemocenského pojištění a dávek státní sociální podpory. Dospívá k závěru, že existující dávky nejsou pro finanční zajištění během nepřenosné části vhodné, a že finanční zajištění, které by mělo být zakotveno, by mělo být koncipováno podobně jako existující dávky nemocenského pojištění. Při analýze možností transpozice se práce inspiruje i přístupem jiných států; ke srovnání využívá slovenskou, polskou, maďarskou, slovinskou a rakouskou právní úpravu. Práce neopomíná ani osobní působnost směrnice.

Klíčová slova: work-life balance directive, nepřenosná část rodičovské dovolené, sociální zabezpečení rodičů